

" بمناسبت روز جهانی و آغاز هفته بیماریهای مشترک بین انسان و حیوان (زئونوز) "

سیزدهم تیرماه، روز جهانی بیماریهای مشترک بین انسان و حیوان نام گذاری شده و همواره بعنوان یکی از مهمترین عوامل بروز تلفات دام و خسارات اقتصادی به صنعت دامپروری استان و کشور مطرح بوده و نیز از جنبه مخاطرات حوزه سلامت و بهداشت عمومی افراد جامعه دارای جایگاه ویژه ای هستند.

آگاهی بخشی، بزرگ ترین دشمن بیماری های مشترک انسان و دام است. تب مالت و کریمه کنگو از جمله مهم ترین بیماری مشترک بین انسان و دام در سراسر دنیا است که ریشه کن شدن آن به دلیل طیف گسترده ای که دارد، کار بسیار دشواری است.

مبارزه با بیماری‌های عفونی مشترک بین انسان و دام و میزان موفقیت در ریشه‌کنی آن در هر کشور بستگی به شرایط آب و هوایی، جمعیت، همکاری مردم و سازمان‌های مسئول و میزان گسترش آن دارد.

اگر بیماری‌های واگیرداری مانند آبله که در گذشته بسیار آمار بالایی از مرگ و میر را داشته در نظر بگیرید، می‌بینید که یکی از دلایلی که امروزه موفق به مهار این بیماری شده‌اند، این است که برخلاف بیماری‌های فعلی تب مالت و کریمه‌کنگو، آبله مرغان منشا ابتلای حیوانی نداشته‌اند.

ریشه‌کن کردن بیماری‌هایی مانند تب مالت، به ویژه تب کریمه‌کنگو، علاوه بر پیشگیری و رعایت بهداشت توسط مردم، یک فرایند بین‌بخشی می‌طلبد.

سازمان‌های مختلفی از جمله دامپزشکی، وزارت بهداشت، سایر ارگان‌ها و سازمان‌هایی که به نحوی با دام و منابع حیوانی، فرآورده‌های آنان و رساندن آن به دست مردم در ارتباط هستند، می‌توانند با همکاری یکدیگر در تسریع ریشه‌کنی این بیماری‌های مشترک اقدام کنند.

سازمان دامپزشکی، مهمترین نقش را در ریشه‌کنی و کم کردن این نوع بیماری‌ها دارد.

در صورتی که سازمان دامپزشکی بتواند با واکسیناسیون دام‌ها در پیشگیری از تب مالت جلوگیری کند، این بیماری در انسان هم کاهش خواهد یافت.

از بین بردن تب کریمه‌کنگو نیز نیاز به رعایت موارد متعددی دارد، از جمله رعایت بهداشت توسط پرسنل کشتارگاه‌ها و همه مردم که به نوعی با حیوانات و به ویژه دام سروکار دارند.

تمامی افرادی که با خون، گوشت، بزاق این حیوانات در تماس هستند باید از دستکش و لباس مخصوص استفاده کنند.

از جمله افرادی که باید اصول بهداشتی را در مورد حیوانات رعایت کنند عبارتند از دامپزشکان، کشاورزان، پرسنل کشتارگاه‌ها و حتی کسانی که در منزل حیوانات را نگه می‌دارند، این افراد نیز باید از دست زدن مستقیم به بزاق و خون و گوشت حیوان جلوگیری کنند.

تب کریمه کنگو که اخیراً در برخی نقاط کشور موجب نگرانی برخی مردم شده از طریق دام‌های وارداتی از کشورهای شرقی مجاور، قاچاق و قراردادهای محلی که بسته می‌شود وارد کشور شده است. در جاهای مختلف دیده شده اما در استان سیستان و بلوچستان به دلیل ورود دام‌های آلوده به این استان، در اولویت قرار گرفته است، پس از آن به ترتیب در خراسان رضوی و سپس استان اصفهان، مازندران و فارس بیشترین آمار مبتلایان را در خود جای داده است.

شیوع بیماری تب مالت نیز در جاهایی است که دامداری و کشاورزی بیشتری وجود دارد از جمله کردستان، کرمانشاه، لرستان، اصفهان و شهرکرد و حتی در تهران نیز دیده شده است.

بیماری تب مالت به دلیل این که فراورده‌های دامی به نقاط مختلف ارسال می‌شود در صورت آلوده بودن به آن، می‌تواند مردم در نقاط مختلفی از کشور را آلوده کند و نمی‌توان گفت تنها به یک یا چند استان اختصاص می‌یابد.

انتقال این دو بیماری عفونی شایع با یکدیگر متفاوت است. تب کریمه کنگو پس از ابتلای آن از حیوان به انسان، قابل انتقال به انسان‌های دیگر نیز هست اما انتقال آن از انسان به انسان در تب مالت نادر است و با مصرف محصولات لبنی آلوده به انسان منتقل می‌شود.

برای جلوگیری از این بیماری‌ها و انتقال آن به سایر نقاط باید در دنیا یک دستورالعمل خاصی به همه کشورها داده شود. بیماری‌های بومی، بررسی شده و با برنامه‌ریزی‌های دقیق و واکسینه کردن دام‌ها، همچنین معدوم کردن سریع دام‌های آلوده، علاوه بر پیشگیری از انتشار آن جلوگیری به عمل آید.

همچنین با آموزش به کلیه پرسنل کشتارگاه‌های سنتی برای پیشگیری و تاکید بر استفاده از عینک، کلاه و دیگر لوازم ضروری بهداشتی و جلوگیری از ورود دام‌های آلوده می‌توان تا حدی آن را کنترل کرد.

تب کریمه کنگو بیشتر از طریق مصرف گوشت تازه گاو آلوده به این بیماری و خون و بزاق آن به انسان قابل انتقال است اما از طریق کهنه آلوده نیز منتقل می‌شود و این بیماری در انسان به سختی قابل تشخیص است به همین دلیل به سرعت به دیگران انتقال داده می‌شود و در دام مبتلا نیز علائمی مشاهده نمی‌شود.

افراد گوشت تازه را باید حداقل به مدت ۲۴ ساعت در فریزر نگه داشته و بعد از پخت کامل، آن را مصرف کنند، و از ذبح دام در منزل خودداری نمایند.

تب مالت از طریق لبنیات آلوده به انسان منتقل می‌شود و تقریباً سه ماه ویروس آن زنده می‌ماند. هر دوی این بیماری‌ها قابل درمان هستند.

این بیماری‌ها به ویژه تب کریمه کنگو اگر زود تشخیص داده شود، وسعت انتشار آن کمتر خواهد شد و فرد قبل از مرحله خونریزی درمان راحت‌تری خواهد داشت.

با توجه به داروهای موجود تب مالت همچنین به علت مزمن و شناخته شده بودن این بیماری، تشخیص آن راحت‌تر از کریمه کنگو است. به همین دلیل درمان راحت‌تری نیز دارد اما تب کریمه کنگو چون بیماری جدیدتری نسبت به تب مالت است و علائم آن با بیماری‌های دیگر مشابه است، باید به مسائلی دیگر برای تشخیص دقت شود.

بیماری‌های مشترک انسان و دام نقش عمده‌ای در بیماری‌های عفونی دارد.

این بیماری‌ها به دو دسته تقسیم می‌شوند، یکی بیماری بین انسان و حیوان وحشی، مانند جوندگان، پرندگان و حیوانات دیگری که در جنگل‌ها و مراتع هستند و دیگری بیماری بین انسان و حیوانات اهلی، بومی، خانگی، حیوانات دست‌آموز، مانند بز، گاو، گوسفند و سایر حیواناتی که اهلی به شمار می‌آیند.

سایر بیماری‌هایی که از حیوان به انسان منتقل می‌شود می‌توان به سالمونلا، کالآزار، هاری، کزار، سالک، کیست هیداتیک اشاره کرد که کیست هیداتیک معمولاً از سگ و گربه در همه جای بدن انسان مانند مغز، کلیه، ریه، از جمله کبد از بچگی رشد کند، اما به علت رشد آهسته آن معمولاً در بزرگسالی متوجه آن می‌شوند.

منبع: پایگاه اطلاع‌رسانی سلامت آنلاین